Ahti Fagerblom 23.1.2019 10/19/L/A

Eduskunta, maa- ja metsätalousvaliokunta
mmv@eduskunta.fi

Maa- ja metsätalousvaliokunta, asiantuntijakuuleminen 25.1.2019

E 100/2018 vp Valtioneuvoston selvitys: EU:n strateginen pitkän aikavälin visio vauraasta, modernista, kilpailukykyisestä ja ilmastoneutraalista taloudesta

Pyydettynä lausuntona komission vähähiilisyyttä koskevasta tiedonannosta Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

Teollisuuden pitää vähentää päästöjään

Metsäteollisuuden tuotantoon suhteutetut hiilidioksidipäästöt ovat jo nyt vähentyneet lähes 70 prosenttia 1990-luvun alkuun verrattuna. Tehtaidemme tehokkaasta energiantuotannosta noin 85 prosenttia on uusiutuvaa ja tavoitteena on lisätä osuus 90 prosenttiin vuoteen 2025 mennessä. Kiitos kuuluu investoinneille, joiden ansiosta irtaudumme fossiilisista ja parannamme energiatehokkuutta.

IPCC:n raportin myötä on tullut selväksi, että fossiilisia päästöjä on leikattava rajusti ja maailmanlaajuisesti. EU on ilmastotoimissa edelläkävijä ja on välttämätöntä saada muu maailma mukaan, jotta vältetään epäsymmetrinen kilpailutilanne eri maissa toimivien tehtaiden välillä. Päästövähennysten vaatimat investoinnit toteutuvat ainoastaan, mikäli teollisuuden kansainvälisestä kilpailukyvystä pidetään huolta.

Metsäteollisuus on ainutlaatuinen teollisuudenala, sillä käyttämämme raaka-aineen määrä lisääntyy niin Euroopassa kuin Suomessa joka vuosi. Tästä näkökulmasta toimialaamme voi pitää poikkeuksellisen kestävänä.

Suomen kannassa ja komission ehdotuksessa on hyvät ainekset jatkokeskusteluille

Sekä komission visiossa että Suomen kannassa toistuu useita näkökulmia, jotka ovat metsäteollisuudelle tärkeitä:

- Fossiiliset päästöt nähdään keskeisimpänä ongelmana. Tämä on loogista, sillä maankuoreen jätettynä fossiiliset raaka- ja polttoaineet ovat pysyvästi haitattomia.

- Teollisuus ja yhteiskunnat sähköistyvät ja tähän tarvitaan ratkaisuja. Prosessiteollisuuden kiertotalouden kehittäminen, energiatehokkuuden parantaminen ja fossiilisista polttoaineista irtautuminen edellyttää sähköistämisen edistämistä. Lisäksi on myönteistä, ettei energian käyttöä itsessään nähdä ongelmana. Jatkokeskusteluissa Suomen on hyvä pitää esillä riittävän TKI-panostusten suuntaamista energiaintensiivisen prosessiteollisuuden läpimurtoteknologiaan.

- Teollisuuden, energiakysymysten ja metsätalouden väliset kytkökset on tunnistettu ja ymmärretään, että eri sektoreita ei pidä tarkastella toisistaan irrallisina. Biotalouden merkitystä korostetaan ja sen yhteydessä painotetaan raaka-aineen tarvetta moniin teollisiin tarkoituksiin (kuitu, tekstiili, komposiitti, biomuovit, energia, puurakentaminen).

- Haasteeksi nähdään, että biomassan käytölle arvioidaan kovaa kasvua ja samalla pitäisi huolehtia esimerkiksi metsänieluista. Suomi voisi kannassaan tukea komission näkemystä, jonka mukaan intensiivisempi (puuston kasvua lisäävä) metsätalous on yksi keino huolehtia metsävarojen riittävyydestä. On hyvä, että Suomen kannassa nielut mainitaan metsiä laajempana kysymyksenä, mutta myös metsityksen mahdollisuudet EU:ssa ja sen ulkopuolella olisi hyvä tuoda esille.

- Kestävän rahoituksen kehittäminen nähdään tärkeänä työkaluna finanssisektorille, jotta se voi kanavoida rahoitusta enemmän esimerkiksi vähähiilisyyteen. Tässä asiassa Suomen on pidettävä esillä metsätalouden kytköksiä bio- ja kiertotalouden tarjoamiin mahdollisuuksiin. EU:n toimielimissäkin on ymmärrettävä, että sama puunrunko ei voi olla yhtä aikaa sekä metsässä ja puutalon seinässä, mutta metsissä kasvaa kaiken aikaa uusia puunrunkoja tulevia käyttötarpeita palvelemaan.

Kilpailukyvystä ja raaka-aineen saatavuudesta huolehdittava - poukkoilua ja biotalouden jarruttamista vältettävä

Metsäteollisuuden mielestä on myönteistä, että komission julkaiseman vähähiilisyysvision tarkoitus ei ole avata vuotta 2030 koskevaa EU:n energia- ja ilmastopakettia, joka koostuu useasta vastikään valmistuneesta tai pian valmistuvasta lainsäädännöstä. Suomen olisi hyvä pitää tätä näkökulmaa esillä EU-elimissä käytävien keskustelujen yhteydessä.

Metsäteollisuuden mielestä on erinomaista, että Suomi peräänkuuluttaa jatkokeskusteluihin teemoiksi muun muassa kustannustehokkuutta ja toimien vaikuttavuutta sekä tunnistaa energiaintensiivisen prosessiteollisuuden kohtaaman kansainvälisen kilpailun.

Teknologian kehittämisen ohella olisi tuotava esille, että hiilivuotoriski on edelleen olemassa. Päästökaupan osalta on tärkeää, että sovittuja pelisääntöjä ei jatkuvasti muuteta eikä oma-aloitteisesti aiheuteta teollisuudelle kohoavia kustannuksia esimerkiksi sähkön hinnassa.

Liikenteen osalta Suomi voisi jatkokeskusteluissa tuoda esille, että kuljetusten päästöjä voidaan pienentää esimerkiksi kasvattamalla raskaiden ajoneuvojen kokoa ja enimmäismassaa, mikä alentaa päästöjä kuljetettua tonnia kohden. Lisäksi voidaan panostaa vähäpäästöisen kaluston kehittämiseen.

Suomi voisi tähdentää vielä painokkaammin, että fossiilisia päästöjä ei pidä siirtää epävakaisiin ja joka tapauksessa suhteellisen lyhytikäisiin metsänieluihin, koska se hidastaisi biotalouden etenemistä ja kumuloisi maanalaista fossiilista hiiltä maanpäälliseen kiertoon. Metsäteollisuuden mielestä metsiä ei pitäisi siis valjastaa fossiilisten päästöjen välivarastoiksi vaan käyttää puuta kestävästi ilmastomyönteisten tuotteiden valmistukseen siten, että metsävarat jatkavat samalla kasvuaan.

Metsäteollisuus ry

Timo Jaatinen
toimitusjohtaja